

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felölös szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
:: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 270. szám.

Hétfő, november 24.

A vármegyei gazdasági egylet ülése.

Rónay Ernő emléke. — Gazdasági szak-
tanfolyamok. — A mezei egerek irtása.
A gazdasági cselédek helyváltoztatása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, nov. 24.

A Torontál vármegyei Gazdasági
Egylet igazgatóválasztmányva tegnap
dél előtt Csekonics Endre gróf vbta-
násos, egyesületi elnök vezetésével ülést
tartott, amelyen igen nagyszámmal jelen-
tek meg a tagok. Az ülés tárgysorozatán
több fontos tárgy volt s ez gyűjtötte össze
olyan ritka számban az egyesület vezető-
ségének tagjait.

Az ülésen jelen voltak: dr. Dellima-
nics Lajos főispán, Csekonics Sándor
gróf, Pallavicini Arthur örgróf, dr. Vin-
czehidy Ernő, Hauser Károly báró, dr.
Perisics Zoltán, Marton Andor, Steinitzer
Géza, dr. Gyertyánffy Jenő, dr. Gyer-
tyánffy László, Gyertyánffy Andor, dr.
Hadfy Károly, dr. Annau Ernő, Menczer
Lipót, Poroszkay Béla, Baar József,
Bayer Alajos, Daniel Ferenc, dr. Pollák
Győző, Lukácsy Imre, Petrovics Emil,
Axmann János, Jakabházy Béla, Mayer
Rezső, Popovics Péci Szilárd, Herczeg Jó-
zsef, Löwy Zsigmond, Neuhrohr Miklós,
Gottschall Miklós, Kaufmann István, Ve-
res Kelemen, Hüttl Nándor, Szauer Má-
tyás, Róna József, Tápai János és Treisz
Béla.

Távollétüket kimentették: Báró Pap
Géza, báró Gerliczy Ferenc, Rónay Jenő,
Rohonczy Gedeon, dr. Sal Ferenc, dr.
Vinczehidy Dezső, Scharff Jenő, Bezuk
István, dr. Draxler Bruno, dr. Tauffer
Béla, Sillay Gyula, Elek Albert, Marok
Ernő, Mixich Vince.

Rónay Ernő emléke.

Csekonics Endre gróf üdvözlő a
ritka nagy számmal megjelent tagokat s
azután a tárgysorozat első pontjaként ja-
vasolja, hogy a gazdasági egyesület az el-
hunyt Rónay Ernőnek, az egyesület néhai
kiváló alelnökének emlékét areképenek
közadakozás útján való megfestésével örö-
kitse meg. Javasolja továbbá, hogy az
egyesületnek közgyűlésén emlékbeszéd
tartassék Rónay Ernőről s az emlékbeszéd
megtartásával dr. Gyertyánffy Lászlót
bizza meg a választmány.

Mindkét indítványt a választmány
egyhangulag elfogadta.

A gazdasági szaktanfolyamok.

Gróf Csekonics Endre elnök előadja
ezután, hogy a gazdasági egyesület a so-
rozatos gazdasági előadásokon felül ez év-
ben is rendez tiz gazdasági szaktanfolya-
mot a vármegyében és pedig az idén a
közművelődési egyesülettel kapcsolatban.
A tanfolyamokat az idén az egyesület ve-
titett képes előadásokkal óhajta emelni

s e célra tiz vetítógépet óhajt beszerezni.
Miótan azonban ezen vetítógépek beszer-
zésére vonatkozólag az ezévi költségvetés
nem intézkedik, vetítógépeket pedig már
most kell beszerezni, kéri a választmányt,
hogy ezen vetítógépek beszerzéséhez szük-
sleges költségeket engedélyezni szivesked-
jék. Miután Marton Andor e. főtitkár elő-
terjesztette ezen szaktanfolyamokra vo-
natkozó költségvetést, mely 4500 K ki-
adással van egybekapcsolva s amelynek
fedezésére a földművelésügyi miniszter ur
2000 koronával, a megyei kulturegysü-
let pedig 1000 K-val járul hozzá, a fede-
zetlenül maradt 1500 K kifizetésére a vá-
lasztmány felhatalmazta az elnökséget.
Miótan azonban ezen összeggel a vetítő-
gépek s a szükséges filmek és a szétosz-
landó 6400 db ismeretterjesztő füzeteknek
csak egyharmada nyert fedezetet, a vá-
lasztmány arra is felhatalmazta az elnök-
séget, hogy az 1914. és 1915. évi költség-
vetésekben a gépek ára és a filmek köl-
csöndija fejében s a szükséges egyéb költ-
ségek címein 1500—1500 koronát ismét
beállithasson.

A mezei egerek irtása.

Csekonics Endre gróf elnök előadja
továbbá, hogy az egyesület elnöksége
szükségesnek tartja egy szabályrendelet
alkotását a mezei egerek kötelező irtásá-
ról. El is készítette az erre vonatkozó ter-
vezetet, amelyet Marton Andor főtit-
kár ismertet behatóan. A szabályrendelet-
tervezetet élénk eszmecsere után, mely-
ben résztvettek Dellimanics Lajos, Po-
roszkay Béla, dr. Baar József, dr. Gyer-
tyánffy László és Annau Ernő, néhány
kisebb módosítással elfogadja az igazgató-
választmány s megbizzza az elnökséget,
hogykérje föl a törvényhatóságot, hogy a
tervezet alapján készítsen szabályrende-
letet a mezei egerek kötelező irtásáról.

**A gazdasági cselédek
helyváltoztatása.**

Végül Csekonics Endre gróf el-
nök rámutatott arra, hogy a gazdasági
cselédek helyváltoztatói idejének mai rend-
szertelensége milyen visszasságokat idéz
elő s az egyenlőtlen helyváltoztatói idő
miatt a gazdasági cselédek sokszor hóna-
pokig állás nélkül vannak. Ennek orvos-
lását és rendezését éppen a munkásnép
érdekében szükségesnek tartja s ezért a
választmány hassen oda, hogy a helyvál-
toztatói idő úgy itt a vármegyében, mint
a szomszédos vármegyékben, egyöntetűen
állapittassék meg.

Többek felszólalása után az igazgató-
választmány a legjobbnak tartja, hogy a
helyváltoztatói idő április elsején legyen
s ezért megkeresi egyrészt a határos me-
gyék gazdasági egyesületeit hasonló akció
megindítására, másrészt a vármegyét
és pedig Torontál-, Arad-, Usanád-, Bács-,
Csongrád- és Krassó-Szörényvármegyék
törvényhatóságait, hogy a helyváltozta-
tatói időt április elsejében állapítsák meg.

Több folyó ügynek elintézése után,
miután az elnök a jegyzőkönyv hitelesi-
tésére dr. Dellimanics Lajos és Porosz-
kay Béla választmányi tagokat kérte fel,
az elnök a gyűlést a megjelentek lelkes
éljenzése kíséretében berekesztette.

Nagybecskerek város kölcsöne.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, nov. 24.

Megirtuk, hogy a legutóbbi városi
közgyűlésen a tanács indítványt terjesz-
tett elő és kérte a képviselőtestületet,
hogy határozza el egy 200.000 koronás köl-
csön felvételét.

Ez ügyben a közgyűlés akként hatá-
rozott, hogy ezidő szerint csak 50.000 ko-
rona kölcsönt vesz fel és utasítja a taná-
csot, hogy terjessze be az 1911. évben fel-
vett 1.400.000 koronás kölcsön elszámolá-
sát, illetve mutassa ki, hogy ezen kölcsön
mire lett fordítva?

Időközben akadtak, kik a képviselő-
testület ezen határozatából tőkét ková-
csoltak a polgármester és a városi tanács
ellen és igyekeztek a dolgot oly színben
feltüntetni, mintha a tanácsnak 200.000
korona kölcsön felvételére vonatkozó in-
dítványa nem lett volna reális, mert
hiszen, — szerintük — csak így volt le-
hetséges, hogy a tanács oly könnyen bele-
nyugodott abba, hogy az általa kért köl-
csönösszegnek csak negyedrésze vétes-
sék fel.

Akik az objektivitást keresik, azok
abból a határozatból és az akörül folyt
vitából ezt a következtetést nem von-
hatták le, nem pedig azért, mert a tanács
egy szóval sem állította azt, hogy neki a
200.000 koronára momentán szüksége van;
sőt ellenkezőleg, világosan ki volt fejtve
a főszámvevő, illetőleg a tanács felolva-
sott jelentésében, hogy a momentán szük-
séglet összege 90.000 korona. A további
110.000 koronára azért volt és azért van
most is szüksége a tanácsnak, hogy abból
visszafizethesse az alapoknak felhasznált
tőkéjét, hogy ezen tőkéből fentarthassa
háztartásának egyensúlyát a jövő évben
addig, míg az adók befolyának. Tudni kell
ugyanis, hogy az augusztusi adónegyedig
soha nem folyik be annyi jövedelem,
amennyi a folyó kiadások fedezésére
szükséges és ezen időig a pénzügyi egyen-
súly csak tartaléktőke, vagy ennek hiá-
nyában a különféle városi alapok tőké-
jének igénybe vételével tartható fenn.

A pillanatnyi szükségletek kielégíté-
sére igényelt 90.000 koronát pedig azért
szállithatta le a tanács ideiglenesen
50.000 koronára, mert ugyanazon közgyű-
lésen felhatalmazást nyert arra, hogy a
december 1-én esedékes kölcsöntörleszté-
seket ne fizesse meg, hanem kérjen ezek
befizetésére halasztást. Ezáltal felszaba-
dult időlegesen cirka 50.000 korona tőke,
ugy, hogy a felveendő 50.000 korona, a
már ma esedékes kiadások fedezésére
elegendő.

A még hiányzó 150.000 korona kölcsön
felvétele pedig nem lett véglegesen el-
ejtve, sőt a polgármester kijelentette,
hogy amennyiben a budapesti pénzügy-
zetek a kért halasztást meg nem adnák
és a többi fizetési kötelezettségek sem
lennének eltolhatók, ugy azonnal rendki-
vüli közgyűlést fog egybehívni. Az
1.400.000 koronás kölcsön elszámolása a
főkönyvben megvan, arról eddig is meg-
győződést szerezhetett mindenki és hogy
ezen indítvány honorálását a tanács csak
természetesnek találta, ez is jele annak,
hogy a tanácsnak és különösen a számve-
vőségnek nincsen semmi oka az elszámolá-
stól tartani.

Hogy a tanács most egyszerre kérte
a 200.000 korona felvételét, bár momentán
nincs rá szüksége, ennek egyszerű magya-
rázata még az is, hogy egy kölcsön meg-
szavazása, jóváhagyása és megszerzése
hosszabb időt igényel és így akarta elejét
venni annak, hogy esetleg fizetési zavarok
álljanak elő.

Volt alkalmunk betekinteni a nagy
kölcsön elszámolásába, annak minden

egyes tétele fedí a közgyűlés határozatait, amiről bárki, ki az ügy iránt érdeklődik, igen könnyen meggyőződést szerezhet.

A való tényállás érdekében ezeket tartottuk szükségesnek elmondani a nyilvánosság előtt annak meggátlására, hogy felületes bírálók és véleményt mondók meg ne téveszthessék a közvéleményt olyan dolgokban, amelynek mibenállásáról tiszta képet szerezni nem tartották szükségesnek.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

November 24.

Barométer súlyed 759.1. Délután 1.38 órákor: Hőmérő 0.9 C°. Hőmérséklet: maximum 23-ikán 7.9 C°, min. ma reggel — 4.0 C°. Csapadék —. Felhőzet köd. Szélirány és erősség S2. Jólát a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnak este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Katonai szemle.** Nóna y Dezső m. kir. honvédezedes, az 5-ik honvédgyalogezred parancsnoka tegnap Nagybecskerekre érkezett s ma szemlét tartott az itteni zászlóalj fölött.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Szabó Pál törökszentmisklósi községi polgári iskolai tanárt a torontálvásárhelyi községi polgári fiúiskolához rendes tanárrá kinevezte.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Gräbeldinger Jolán okl. kisdédvönöt a keglevicházai áll. kisdédvőóvóházhoz kinevezte.

A budapesti kir. ítélőtábla elnöke dr. Sziller Péter nagyikindai lakos ügyvédjelöltet a budapesti kir. ítélőtábla területére díjas joggyakornokká kinevezte.

— **A szabadliceum előadása.** A megyei kultúregyesület idei liceumi előadásai keretében tegnap délután Szeneš Adolf, a polgári iskola jeles tanára tartott igen érdekes és rendkívül tanulságos előadást a villamos sugárzásról és anyagelméletéről. Előadásának szövegét gyönyörű vetített képek kísérték, amelyek szemléltetően mutatták be az egyes kísérleti eszközöket s az azokkal való kísérletezést. Előadását a termet ismét zsufolásig megtöltő közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta s végeztével a kitűnő előadót lelkesen megtapsolta.

Az előadást megelőzőleg egy pompás zeneszámban gyönyörködött a közönség. A kereskedelmi iskola ifjúsági zenekara Osztie Béla zenetanár precíz vezetésével a Troubadour operából egyveleget adott elő. A zeneszámban kitűnő zongorajátékával közreműködött Rádd Irma, akit valamint a fiatal zenészeket és karmesterüket élénk tapsokkal jutalmazott a közönség.

— **Kitüntetések és előléptetések a tűzoltótestületben.** A nagybecskereki önkéntes tűzoltótestületnél a szolgálati idő s a kifejtett ügybuzgalom jutalmazására a tegnapi napon történt a kitüntetéseknek a kiosztása s az előléptetéseknek a kihirdetése. A szép aktus a tűzoltólaktanyában folyt le s az érmeiket elismerő szavak kíséretében Benkovich Miklós testületi alelnök osztotta szét, illetve tüzte fel a kitüntetetteknek, akiknek nevében ifj. Szabó Bertalan alparancsnok köszönte meg a megjutalmazást.

Az alábbiakban közöljük a kitüntetett, illetve előlépett tűzoltók névsorát:

10 éves szolgálati érdmet kaptak: dr. Perisics Zoltán testületi elnök,

Benkovich Miklós testületi alelnök és ifj. Szabó Bertalan alparancsnok.

5 éves szolgálati érdmet kaptak: Kollarich Gábor mentőtiszt, Engel Sándor testületi titkár, ifj. Perisics Zoltán szakaszparancsnok, Machalek János, Tolvay József és Csernik Samu rajvezetők, Grassel Ferenc őrparancsnok, Goldstein Mór őrvezető, Bresslauer Márton, Schubert Ernő és Balogi József tűzoltók.

Jegyzőkönyvi díszereget kaptak: Stagelschmidt József, Schneider Ádám és Weiterschan Péter őrparancsnokok, Balogi József, Spitz Gusztáv, Vladák Ernő, Peizer Ernő és Meidisch Ferenc tűzoltók.

Előléptetések: Grassel Ferenc őrvezetőből őrparancsnokká, Csernik Samu őrvezetőből rajvezetővé, Neograd Miklós, Bergenthal Lajos, Válik István, Markov István és Theisz Ferenc tűzoltókból őrvezetőkké léptek elő.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével megtartott városi iparülésen az iparhatóság a következő újabbaknak adott iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Marosi Mátvás, Bachand György és Kohl Károly temesvári lakosoknak őrző és biztonsági vállalatra.

— **Jegyzőválasztás.** Csebzén a korán elhalt Fleischer Elemér örökébe lépő jegyző megválasztására folyó hó 22. napját tüzte ki a párdányi főszolgabíró. A választáson, melyet a főszolgabíró, Hertelendy Ferenc vezetett, az egész képviselőtestület megjelent s a 13 jelölt közül egyhangulag Ivánd község segédjegyzőjét, Weisz Izidort választotta meg.

— **A kaszinó-társulathól.** A Nagybecskereki Kaszinó-Társulat választmánya november 22-ikén ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Perisics Zoltán aligazgató, Krumenacker Ferenc pénztáros, Králik László könyvtárnok, Alföldy Ede, Haidgger Ödön, dr. Klein Mór, Laday Kálmán, Tóth István választmányi tagok és Szávits Sándor jegyző. Az ülésen ismét több új tagot vettek föl és pedig fölvettek rendes tagnak dr. Kovács Rókus kir. ügyészt, Bielek Vilmos árvászeki ülnököt és dr. Steiner Emil kir. tsvzéki jegyzőt.

— **Dániel báró lemondott a DMKE elnökségéről.** Szegedről jelentik: Dániel Ernő báró, aki a delegációs ülések miatt jelenleg Bécsben tartózkodik, lemondott a D. M. K. E. elnöki állásáról. A báró lemondását azokkal a botrányokkal magyarázzák, melyek a szabálytalanul alakult budapesti osztály fölölzlatása nyomán jártak és amelyek — úgy látszik — végleg elkedvetlenítették. E jelentést megerősítette Scossa Dezső, a D. M. K. E. alelnöke, akéhez a tudósítás megérkezése után fölvilágosításért fordultak. Dániel báró Bécsből küldött levele tegnap érkezett meg Szegedre. Lemondásának okául az elnök sokirányú elfoglaltságát hozza föl.

— **Elvágta a nyakát és felakasztotta magát.** Törökbecséről írják: Zsigurszki Lázár helybéli gör. kel. szerb temetőfősz részeges ember volt. Családjával nagyon rosszul bánt. Részségéért a gör. kel. hitközség a temetői lakásból is kitiltotta, tehát ott utóbbi időben csak az asszony lakott a leányával. A napokban Zsigurszki fölkereste feleségét, ki azonban kiutasította őt a házból. Erre az ember késsel mellbe szurta feleségét. A kés szúrás közben eltört. S míg a férfi másik kést keresett, az asszony a leányával elmenekült. Az ember üldözni kezdte őket, de midőn látta, hogy felesége összeesett, beszaladt ah alottas kamrába, annak ajtaját magára zárta s előbb késsel, majd borotvával nyakát metszette, aztán pedig felakasztotta magát egy szögére. Mire a kamra ajtaját feltörték, Zsigurszki halott volt.

— **Élő fákllya.** Óbébről jelentik: Makra József ottani földesgazdának két éves Antal fia péntek délben otthon a jól befűtött kályha mellett melegegett, amikor a kályhából kipattanó tűzszikrától kis ruhája tüzet fogott s csakhamar egy jajongó, kétségbeesetten kiáltozó eleven fákllya rohant idestova a szobában. A nagy jajgatásra bejött a konyhából egy cselédleány, aki ahelyett, hogy a gyermek segítségére sietett volna, maga is annyira megijedt, hogy lélekjelenlétét elvesztve, ő is jajgatni kezdett. Amikorra egy pár szomszéd is bejött a szobába és az égő kislány lángruháit el tudták oltani, a gyerek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy pár órai kintlódás után meghalt. A szülők

csak később jöttek haza és kétségbeesve látták a rövid távollétük alatt történt katasztrófát. A hatóság megindította a vizsgálatot.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjegelete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

TÁVIRATOK.

Folytatják a sajtóreform tárgyalását.

A képviselőház ülése. — Nyolc órás ülés. A sajtóreform vitája.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház néhány napi szünet után ma ismét ülést tartott, amelyen folytatta a sajtóreformnak multkor megszakított tárgyalását. A mai ülés volt az első nyolcórás ülés s ma délelőtt 10-től d. u. 2-ig s délután 4 órától nyolc óráig tanácskozik a Ház. A délelőtti ülésen csak két szónok volt, akik közül a demokrata Pető hosszú obstrukciós beszéddel töltötte ki az ülést.

A képviselőház ülését

Beöthy Pál elnök d. e. háromnegyed 11 órákor nyitotta meg. Az ülésen megjelent az ellenzék, de a munkapárt csak kisebb számban vonult föl, aminek az oka az, hogy a párt vezetősége a képviselőket turnusokba osztotta. Ma kezdődtek meg ugyanis a meghosszabbított ülések s ma volt

az első nyolcórás ülés.

A munkapárt turnusainak egyrésze a délelőtti, másik része a délutáni ülésekre van beosztva.

Egyébként az elnöki előterjesztések után Szász Pál előadó beterjesztette a kérvényi bizottság jelentését az elintézt kérvényekről és feliratokról, aztán pedig

a sajtóreform vitájának

folytatására.

Ma az első szónok a munkapárti Hantos Elemér volt, aki a javaslattal foglalkozva, különösen a cégekről terjesztett hamis híreket tartja veszedelmeseknek, melyek nagy rombolást és károkat okoznak. Fölhívja a kormány figyelmét a hiteltudósító-irodák által kiadott lapokra, amelyek bizalmas dolgok közlésével megrentják egyes cégek hitelét. A javaslatot egyébként elfogadja.

Utána Pető Sándor demokrata beszél a javaslat ellen. Lapunk zártakor még mindig ő beszél. Mondják, hogy ma fel fog még szólalni Apponyi Albert gróf is.

AZ ELLENZÉKI DELEGÁCIÓS PLENÁRIS ÜLÉS.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a képviselőház folyosóján ma délben beszéltek, a holnapi ellenzéki delegációs plenáris ülést nem fogják megtartani, mert a munka-

párti delegátusok nem mennek el az ülésre. Az ellenzék részéről erre azzal feyegetőznek, ha a holnapi delegációs plenáris ülés nem lesz megtartva, akkor a képviselőház ülésén leleplezésekkel állnak elő.

A holnapi delegációs plenáris ülés miatt Beöthy Pál elnök és a miniszter elnök hosszabban tanácskoztak s a tanácskozás főleg akörül forgott, hogy tartson-e holnap is ülést a képviselőház. Beöthy Pál elnök egy újságíró kérdésére erre vonatkozólag azt mondta, hogy semmi sem tiltja, hogy holnap a képviselőház ülést tartson.

A SZOCIALISTÁK ÉS A FŐVÁROS JUBILEUMA.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Most, hogy Budapest székesfőváros 40 éves jubileumát nagy pompával megünnepelték, a szocialisták is szót kértek. Ebből az alkalomból a pártvezetőség tegnap nagygyűlést rendezett. A szónokok legtöbbször a jubileummal kapcsolatban a munkásság helyzetéről emlékezett meg. Határozati javaslatot fogadtak el, amely fölhangja a munkásságot a jelenlegi városi rezsim elleni küzdelemre és a szocialisták céljával tüzik ki a következőket: A községi törvényhatósági szervezetek olyképpen való megváltoztatását, hogy ott a munkásság is képviselve legyen; a munkanélküliség megszüntetését s a lakás- és élelmiszeruzsora kipusztítását. A rendőri készenlétnek nem akad dolga, mert a rendezőség erélyes intézkedései már eleve megakadályozták minden zavargást.

ÖNGYILKOS ÜGYVÉD. — HALÁLOS BIZONYSÁG.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megrázó dráma játszódott le egy fővárosi ügyvédi irodában. Pártos Dezső fővárosi ügyvéd nemrégiben nőül vette Strauszky Izidor nyitri ügyvéd leányát. A házasság azonban nem volt boldog s az asszony el akart válni az urától. Ma tárgyaltak erről Gold Sámuel ügyvéd irodájában s itt a férj nem akart tudni a válásról s kijelentette, hogy felesége nélkül nem tud élni. Az asszony erre ezt mondta:

— Hazugság! Bizonyítsd be!

Pártos Dezső erre átment a szomszéd szobába s a következő pillanatban lövés hallatszott. Mikor berohantak hozzá a másik szobába, az ügyvéd ott feküdt nagy vértócsában átlótt mellel. A golyó életveszélyesen megsebesítette s most a férj haldoklik.

A MARGITSZIGETI JÁTEKBANK.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A margitszigeti játékbank ügyében ma megindultak az egyezkedési tárgyalások a kormány és a bankot finanszírozó társaság között. A társaság részéről Hardegg János gróf, a kormány részéről Teleszky János pénzügyminiszter vezetik a tárgyalást. A tárgyalás részleteiről állandóan jelentést tesznek Tisza István gróf miniszterelnöknek. Hír szerint másfél milliót fognak fizetni a társaságnak, amit a munkapárt és Tisza István gróf miniszterelnök saját vagyonából fedez.

A BOLGÁR KIRÁLY LEMONDÁSI HIRE.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből ma megint azt a hírt közlik, hogy Ferdinánd bolgár király legközelebb lemond a trónról s már nem is tér vissza Bulgáriába. Ezzel szemben viszont a párisi Matin szófiai tu-

dósítója azt jelent, hogy Ferdinánd király két héten belül visszatér Szófiába.

EGY ÁLLÁSRA HATSZÁZAN.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyik fővárosi cégnek egy munkásra volt szüksége. Kishirdetés útján keresett embert, amire ma délelőtt valóságos néptömeg gyűlt a cég irodájá elé. Hatszáz munkanélküli ember jelentkezett erre az egy állásra, de persze csak egyet vehetett föl közülük a cég. A hatszáz munkás erre tüntetni kezdett s a Népszava szerkesztősége elé vonult s itt azt követelte, hogy a munkában levő munkások lépjenek sztrájkba a munkanélküliekért. A Népszava szerkesztősége tagjainak csak nagynehezen sikerült elcsitítani az elkéseredett embereket, akik azután lassan szétszózódtak.

A MEXIKÓI FORRADALOM.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Newyorkból sürgönyzik, Mexikóban megint véres harc volt a fölkelők és a kormány csapatai közt. A harc kimeneteléről még nincs hír.

GYILKOS SZERELEM.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tóth Dezsónének a Bem-utcában hentesüzlete van, amelyet szombat esti 9 órakor zárni akart. Egyszerre az éjben lövés dördült el s a golyó Tóthné mellébe furódott. Az életveszélyesen megsebesült asszony egyik elbocsájtott alkalmazottjára gyanakszik, aki szerelmi ajánlatokkal üldözte, de mivel nem hallgatta meg, boszút esküdött. A rendőrség megindította a nyomozást.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, nov. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatok a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 815, Osztrák Hitel 623.50, Koronajáradék 80.85, Osztrák-Magyar Államvasut 694.50, Jelzáloghitelbank 415, Leszámitoló Bank 506, Hazai Bank 279, Magyar Bank 516, Kereskedelmi Bank 3690, Rimamurányi 638.50, Salgótarjáni 728, Általános Kőszénbánya 1007, Közuti Vasut 617, Villamos Vasut 347, Adria —

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (1914 áprilisra)	11:38
Rozs (1914 áprilisra)	8:76
Zab (1914 áprilisra)	7:55
Tengeri (1914 májusra)	6:40

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573—x51

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank” főkönyvelője.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

8014—1913. é. kvi. sz.

971—1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Sukin Vazulné szül. Jaksits Gizella zimonyi lakos végrehajtónak ifj. Molnár János és neje Némedy Éva alsóíttebei lakosok végrehajtást szenv. dök ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 832 korona 37 fillér tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Alsóíttebe községben fekvő s az alsóíttebei 71. számú tjkvben A. I. 1. sor., 133—134. hrsz. a. felvett 1206 □-öl beltelek a rajta levő 82. öi. sz. házzal 1004 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1913. évi december hó 22-ik (huszonkettedik) napján délelőtt 11 órakor Alsóíttebe községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§, 1908: XL. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t. c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évi szeptember hó 4. napján.

Szabó Béla

kir. törvényszéki bíró.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerskről.

Érvényes 1913. évi október hó 1. napjától.

INDUL.		óra
Nagybecskereki pályaudvarról.		perc
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7:10
Karlova délelőtt		10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11:27
Karlova—Szegedre délután		1:13
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4:00
Pancsovára délután		5:40
Karlova—Szeged—Budapestre este		7:18
Pancsovára délelőtt		8:10

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		óra
Módos Temesvárra reggel		3:33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt		10:59
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra reggel		6:35
Antalfutára reggel		4:30
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25

ÉRKEZIK.		óra
Nagybecskereki pályaudvarra.		perc
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlováról este		9:21
Budapest—Szeged—Karlováról este		7:17
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4:50
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3:11
Szeged—Karlováról délelőtt		9:24
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6:49
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9:28
Temesvár—Zsombolyáról este		6:40
Pancsováról délelőtt		8:38
Pancsováról este		7:09

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		óra
Módosról reggel		6:56
Szécsányról este		8:16
Pancsováról délután		5:04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8:28

A f. évi karácsonyi vásárt sorozatokra osztottuk be.

E hó végéig: Delain, zefir, batist, grenadin, női és férfizsebkendők sorozata lesz, mely cikkek kedvezményes árusítása december elsejével megszűnik. Mélyen leszállított árak!

Eisenstädter S. és Társai divatáruháza Nagybecskerek.

122-7422

Nagybikács község előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Nagybikács községben (Torontálmegye, nagyikindai járás) az államilag segélyezett községi iskolánál megüresedett **tanítói állásra** pályázat nyitattik. Kérvények **1913. évi december hó 4-ig** alulírott községi iskolaszéknél benyújthatók.

Javadalmazás: az 1913. XVI. t.-cikkben megállapított készpénzfizetés, természetbeni lakás 1/4 hold házi kerttel, szabad szalmafütés.

A tanító köteles a kántori teendőket is magyar és német nyelven végezni 100 korona készpénzfizetés és a szokásos stóladíjak mellett.

Nagybikács, 1913 évi november hó 20.

970-1.1

Mettler János, jegyző.

Homokos község előljáróságától.

3535-913. szám.

965-3.3

Pályázati hirdetmény.

Temesvármegye **Homokos** községben betöltendő **két irnoki és egy kézbesítői állás**.

Az I-ső irnoki fizetés évi 1000 korona és 140 korona lakbér.

A II-ik irnoki fizetés évi 960 korona, a képviselőtestület által utóbbi részére is 140 korona lakbér és mindkettőnek 8-8 m. fa természetben szavaztatott. Ezen felemelt illeték azonban csak január hó 1-től jár az esetre, ha felsőbb hatóság jóváhagyja.

A kézbesítői fizetés évi 720 korona.

Az irnokoktól a jegyzői teendőkből jártasság és különösen józan magaviselet megkívánatik. Idegen nyelvek ismerete előnyt biztosít. A kézbesítői állásra pályázóknak szakismeret, nemcsak magyar írás és olvasás, hanem a német, román és szerb nyelv szóbeli tudása is szükséges. Utóbbi állásra nyugdíjazott csendőrök vagy más nyugdíjkor legalkalmasabbak. Az állások állandóak és **azonnal elfoglalhatók**.

Okmányokkal és működési bizonyítványokkal ellátott ajánlatok **Kecskeméthy Gyula** jegyző címére küldendők. Utazási előleg nem adatik és utazási költség meg nem térítetik. A fizetések utólagos havi részletekben vehetők fel a községi pénztárnál. Okmányolatlan ajánlatok figyelembe nem vehetők. Posta, távirat, telefon, vasút állomás helyben.

Homokoson, 1913. évi november hó 16-án.

Az előljáróság.

Torontálmegye alispánjától.

34278-913. szám.

969-2.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyarszanád—apátfalvai trvh közösen **Magyarszanádon** levő árteri **Maros-fahid** helyreállítási költségeit Torontálmegye közigazgatási bizottsága 3064/1913. kbgy. szám alatt engedélyezvén, ezen munka végrehajtásának biztosítása céljából a **folyó évi december hó 2-án d. e. II órára** zárt versenyárgyalást hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított egy koronás bélyeggel ellátott s öt pecséttel lezárt s „Ajánlat a magyarszanádi fahid helyreállítására” felirattal ellátott ajánlataikat a nevezett időpontig a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál adják be, mivel a később érkezett vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz csatolandó az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz letétéről szóló m. kir. adóhivatali letéti nyugta. Ezen nyugta 30 filléres bélyeggel látandó el. Az ajánlathoz bánatpénz nem csatolandó.

Ajánlatok csak az előírt lapon és az ajánlati költségvetés felhasználásával tehetők, amely előbbi a nevezett hivatalnál díjtalanul, az utóbbi pedig 50 filléért beszerezhető.

A műszaki művelet a hivatalos órák alatt a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthető.

A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar korona területén előállított anyagokat szállíthat és csak magyar honos munkaerőket alkalmazhat. E tekintetben köteles leendő alávetni magát bármely ellenőrzésnek.

Vállalkozó bánatpénze 10%-ra kiegészítendő lesz s ezen összeg mint biztosíték a jótállási határidőig visszatartatik.

Ajánlattevők ajánlataikkal 60 napig maradnak kötelezettségben.

A munka az átadástól számított 60 nap alatt befejezendő.

Fenttartatik azon jog, hogy az előmérték költségvetés 8. tétele szerint beépítendő 4 m³ tölgypalló mennyisége az átadásig az államépítészeti hivatal által kevesebbíthető legyen.

Alulírott hatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül dönthesse, avagy pedig újabb versenyárgyalást tartson.

Nagybecskerek, 1913. évi november hó 16.

Jankó s. k., alispán.

499. ip. ül. sz.

23773. kiz. 1913.

973-1.1

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t. c. és az 52211/885. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében Nagybecskerek város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1914. évre a nagybecskereki városi tanács és nagybecskereki járási főszolgabíró-ság mint elsőfokú iparhatóságok melé 20-20, összesen 40 iparhatósági megbízottnak leendő megválasztása céljából választási határidőül **f. évi december hó 7. (het) napjának delutáni 2 óraja** a volt királyi törvényszéki épület esküdtzéki termébe tüzetelt ki, amelyre a helybeli kereskedők és iparosok ezennel meghivatnak.

A választási eljárás foganatosításával Matanovich György jegyzőnk bízott meg.

Kelt Nagybecskereken, 1913. évi november hó 20-án.

Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

Hirdetmény.

Irodamban lehetőleg szerb nyelvet is értő, szorgalmas, józan életű és gyakorlattal is bíró **irnokra** van szükségem. Fizetése évi 1000 kor., mely a községi pénztárból havi utólagos részletekben veendő fel. Az állás **december hó 1-én** foglalandó el. Az állás rendszeresítve van, ha az illető bevalik, megválasztásra is számíthat.

Csernye, 1913. évi november hó 23-án.

974-2.1

Bozsik Szvetozár, jegyző.

Eladó ház.

A Melencei-utca 398. sz. ház

azonnal eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

963-2.2

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálmegyében.